

Redaktør: Jo Grini
Sagbråtenfeltet
2910 Aurdal
61361606/95292002
Email: jo@grini.no

RC-seilflyspalten

Spalteredaktøren

Kort tid mellom MI denne gangen, men noe nytt har vel skjedd?

F3J med vinsj: Vi hadde ett møte med piloter fra de største klubbene i F3J etter forrige F3J-stevne og ble enige om å prøve vinsj i F3J. Det er dermed åpnet for å bruke vinsj i alle F3J-stevner med unntak av Norgesmesterskapet. Piloten/lagene vurderer selv om de vil bruke vinsj eller løpeline, begge metoder er lovlige. 150m til omlenk skal brukes for å sikre noenlunde lik starthøyde. En vurdering taes etter sesongen om dette var vellykket. Husk også at det fremdeles må/burde være god avstand mellom lagene for sikkerheten.

De første stevnene i årets F3J-cup er gjennomført. I Tromsø vant Aril Røsvik, mens på Spydeberg vant Jo Grini. Følg med på alle stevner på www.F3X.no. Der vil det alltid være linker til de aller fleste stevner og rapporter.

Ryktene går om en ny modell fra Slovakia ved navn Aris. Vi så 3D skisser på turen jeg har skrevet om, men da var den hemmelig. Byggeteknikken er foreløpig standard, men de skal senere bruke samme teknologi som i Elita for å få stivhet og rask bygging (man kan bygge "våt i våt" og ta ut ett vingesett hver dag av formene. Modellen er bygd for F3F, men vil nok også produseres for F3B. Profilet er fra HN (Norbert Habe), vingespenn 2970mm og vingereale på 58,4dm. Bilder har jeg ikke fått, men ett lite søk på internet så vil dere finne det. Bak konseptet står Brano Legersky, Rudolf Masny og Tulak som har jobbet for Jaro Muller i mange år som produktutvikler. Modellen vil bli solgt i Norge av...

Det har vært full fart i Hanstholm, selv om ikke alle var samlet denne gangen. Ryktene forteller at det er funnet ett nytt hang litt sør for Voruper som fungerer bedre en resturanthanget. Vinden var oppe i over 20m/s og det var den også i Norge under Norway Open F3F som inngår i Euroturen. Espen Torp vant, men Fritz Kristoffersen er i slaget og puster han i ryggen om dagen. Stevnet hadde besøk fra både Danmark og England. Les om Hanstholm på Cirrus og Vingen, mens F3X.no har litt om Eurotour.

Jo Grini, jo@grini.no

Referat fra F3J populær med vinsj i Herrljunga, Sverige den 8.mai 2004.
Tekst: Alf Erik Ross

Hvert år har Nordmenn reist til Sverige for å kapre det gjeve trofeet som Svenskene har satt opp i Yellow Eagle Trophy. Herrljunga ligger nordøst for Gøteborg. Stevnet foregår lørdag 8.mai, så turen vår til Herrljunga starter hjemme hos Jo Grini fredag 7.mai kl.08:30. Jo kjører til Oslo og Fjellhammar for å møte Alf Erik Ross. Jo var på Fjellhammar ca.kl.10:30 og jeg var klar. Så vi lempet to Graphit'er inn og satte kursen mot Sverige i 20 varmegrader som økte til 25 utover dagen. Turen gikk først til Svinesund for innkjøp av matvarer og vann for lørdag og Søndag. Planen var å reise fra Herrljunga Søndags formiddag og all mat var kjøpt inn på Svinesund hvor det er billig og hvor får man det meste. Fra Svinesund er det ca.20mil til Herrljunga. Turen gikk veldig greit, aldri noen køkjøring og det er raske 20 mil fra grensen. Vi var fremme ca.17:00 på fredags kveld. Litt utpakking og så var det ut med utstyr, vinsj og fly. Det blåste ganske heftig med 4-6m/s og atskillig mer i høyden. Det blåste mer enn vi vanligvis liker. Men vi fløy 3-4 starter og så var det tid for grillmat med svenskene. Etter grillingen så begynte det å bli kjølig, så vi trakk inn i klubbhuset til klubben. Det er ikke noe vanlig klubbhus. Det er visst ett gammelt bedehus, svært og digert med to etasjer, kjøkken og stort

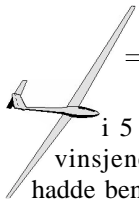
rom med plass til medlemmenes fly lagret i sammensatt tilstand og tilsluttende mekkerrom. Det er virkelig flotte greier med både strøm og kjøleskap. Der skulle jeg og Jo overnatte sammen med en Svenske fra østkysten. Vi satt og pratet utover kvelden og tok oss noen folkøl før vi krøp til køys forholdsvis tidlig må vite, da vi skulle opp å konkurrere dagen etterpå.

På konkurransedagen sto vi opp kl.08:00, spiste og ordnet oss som best var uten stress. Konkurransen startet kl.10:00 og da var faktisk alle 15 deltagere klare. Vi skulle fly F3J populær. Det betyr F3J med lenger arbeidstid (11min arb.tis og 10min flytid) og her også med 5 vinsjer satt opp av arrangøren (inkludert vår). I F3J er det normalt løpestart med 150m line, men her startet vi med standard oppsett F3B og 200m til omlenk. Vi fløy

Alf Erik flyr i kjent karikatur..
Under: Jo launcher Graphite

i 5 grupper og ca. 15m mellom vinsjene. Løsningen Herrljunga hadde benyttet i forhold til grupper og lag må vi kommentere. Det vanlige i F3J er å fly på lag, det vil si at selv om man har ødelagt sin modell og ikke kan fortsette i konkurransen må man fremdeles hjelpe laget med å løpe, spotte eller ta tid. Man kan ikke bare reise hjem. Det Svenskene bommet litt på synes Jo og jeg var at de ikke hadde lag. Dette resulterte utover konkurransen at noen av pilotene som hadde fått ødelagt sine, maskiner pakket og dro hjem. Man hadde da ingen til å hente line og det vanskelig med omstarter. Omstarter kunne man ta så mange man ville av, men det begrenser seg når man ikke har en klar vinsj. Fordelene med ikke å ha lag er selvfølgelig at alle kan fly mot alle, men dette har vi finaler til. For min del likte jeg det ikke og jeg tror ikke Jo var det heller. I vanskelige forhold blir det faktisk omstarter i F3J og dette så vi i Herrljunga, men det er klart at når lina ligger 170m borte og man ikke er "idrettsmann", tar det sin tid å få gjort en omstart. Så når vi skal benytte vinsj i Norge mener jeg vi må ha lag slik vi praktiserer det i dag, med folk som kan bringe lina ned igjen. Omstarter var veldig aktuelt her.

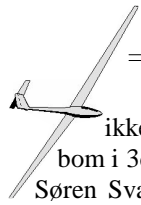
Som sagt var det 15 piloter som stilte til start. Alt fra en junior med Blue Phønix som dessverre ikke fikk flydd mye pga sterk vind. Det var lagt ut strikk for han, men det var ikke mulig å fly Blue Phønix den dagen. De andre flygerene, 2 fra Norge og resten fra Sverige var de fleste fra området rundt klubben men også en fra Stockholm og fjorårets vinner hadde

stått opp kl.04:00 for å rekke frem til stevnet. Da er man giret og synes det er moro å være med å fly F3J. De beste svenskene holder godt internasjonalt nivå og er av de bedre i Norden. Flyene: Først må vi si at det var ingen RaceMachine å se, jeg vet ikke om vi hadde forventet det, kanskje? De flyene det var mest av var Pike Superior, Graphite og Stork. Svenskene flyr mye Stork. Det var også en Graupner Soarmaster som for øvrig knakk i en start utpå dagen når det blåste hatter og høy. Det røyk ett vingefeste i en kropp på en Stork. Fremre skruefeste dro ut av kroppen og vingen kom av i det piloten dro høyderor i zoomen. Kroppen fortsatte i ca.10 sekunder videre oppover før den snudde og stupte mot bakken i en voldsom fart. Vingen roterte nedover og bakover i vinden. Det blåste godt og den landet ca.500m fra der den gikk av. Vi var spente på hvordan det gikk, men det var forbausende helt. Vingen var relativt hel. Kroppen var hel bortsett fra mutteren som var dratt ut. Den landet på ett skrått blikktak og landet 2 meter fra bilen til Jo. Dette var i det området vi grillte kvelden før, så her kunne det godt ha sittet mennesker. Heldigvis gjorde det ikke det. Når det gjelder flymaskiner må selvfølgelig Jo's Pike Brio Giant nevnes. Hva er "Pike Brio Giant"? Jo det er Jo's forlengelse/modifikasjon på en standard Pike Brio. Dette betyr en forlengelse av vingspenn på 3m til ca.3,3m. Jo har støpt noen paneler som han legger mellom tipp og midtpanel og følger flapsbevegelsen til midtpanelet. Dette ble døpt til Pike Brio Giant. Hensikten med denne mod. er å bruke den i F3J når det er noe vind. Det var også med en E2, en

Sharpwind og noen andre, men i det store og det hele tror jeg meste er nevnt. Det ble noen små pauser i løpet av dagen, men vi fikk gjennomført 5 innledende omganger før finaler. Jeg lå ganske godt an, men gjorde en feil i 4de omgang. I meget krevende forhold landet jeg etter bare 3:06 i flytid og valgte å omstarte. Dette skulle jeg nok ikke gjort, da bestemann vant på 3:08 i denne omgangen! Og med bare 2:08 og utelanding med brukket vingetipp var jeg plutselig utenfor finalen. Så det er mye taktikk i å se på de andre før man halser på for en omstart. I femte omgang måtte jeg bruke min Graphite 3,45m som ikke har ballastrør, men det gikk fint og jeg fikk full flytid (9:54 og 70p landing) denne siste omgangen. Som dere skjønner var det meget skiftende forhold og denne femte omgangen fløy de fleste full tid i regnvær, noe som vi kanskje

Over topp: Jo med fly.
Over midten: Briefing og tidtagerbu.
Over: En Stork etter en hard start.
Venstre: Conny Andersson kommer inn for landing i vinden.

ikke er så vant til. Jo hadde en bom i 3de omgang hvor han tapte for Søren Svantesson, men i 4de omgang startet han hele 319m (ifølge Lolo høydemåler om bord) og var klar for finalen uansett utfall i 5te omgang. Han slappet derfor av i 5te og fikk ikke full pott der. Kanskje litt mye, men vi var slitne og det skulle strykes etter 5 omganger og i finalen var han.

Forberedelsene til finalen gjorde vi meget godt. Det regnet og vi ventet mens vinden spaknet. Og da var jeg på jo, inn med to bananer. Og hvorfor det? Jo i finalen gjelder det å være på alerten og ha energi ved hjelp av drikke og mat. I F3J blir det lange dager og dette er idrett. Det er mulig noen ler av meg, men de bananene og den drikken, ja. Når finalene kom i gang var det en mann som var veldig på hugget, det må jeg si. Man kunne se forskjell på jo og de andre. Jo hadde sikkert veldig lyst til å vinne, men det tror jeg de andre også hadde. Jo hadde på dette tidspunkt sin Brio standard liggende og vinden var minkende i regnværet. Frem med Superior og klargjøring/sjekking. Både jeg og Jo sto å fulgte med på vinden, så da var det opp i boksen og finne frem Giant-utstyret igjen for da hadde det blåst opp til 3-4m/s på bakken. Extensions på vingen ble montert og i siste finalerunden mener jeg at Jo tok den med såpass god margin fordi han fulgte en boble såpass langt bakover. Og langt bakover i mye vind er vanskelig, det vet vi jo. De andre med andre flymaskiner kunne ikke gjort det. Da hadde de ikke kommet tilbake med den høyden som ble oppnådd i den nevnte termikkboblen, selv om det er vanskelig å spå slike ting. Når de lå å fløy de siste minuttene, lå Jo bare å kontrollerte med ca. dobbel høyde på de andre to svenskene som var de reelle konkurrentene om trofeet. Penetrerings-egenskapene på Brio Giant gjorde susen. I siste finaleomgang ble det flydd

bortimot full tid. I 6-tiden var finalene slutt og vi tuslet opp på klubbhuset hvor premieutdeling ble foretatt av Rolf Erik Blomdahl. Jeg la merke til at de begynte øverst på listen isteden for nederst slik vi gjør. Dermed fikk Jo Grini utdelt trofeet og pengepremie, stilig sak. Jeg synes Cirrus Cup er flott, men kanskje Yellow Eagle er hakket vassere. Staselig er den. De følgende på lista ble Conny Andersson (Pike Superior) og Søren Svantesson (Graphite), mens jeg havnet rett utenfor finalen på en fin 6te plass. Alle svensker reiste hjem, mens jeg og Jo spiste pizza med bestanddeler som jeg aldri har vært borti før (blant annet banan og karri). Å spise i Sverige er billig. Stor pizza og en halvliter øl koster 100Skr. Etter mat dro vi tilbake til klubbhuset hvor Jo redigerte dagboken sin og vi

slappet av resten av kvelden etter en lang dag. Hjemreisen tok vi når vi våknet neste dag etter frokost i solen.

Når vi passerte Tusenfryd ringte Tor Midtlund og fortalte at det var speed F3B-trening på Spydeberg. Jo klarte å overtale meg til at dette måtte vi være med på (jeg har ikke F3B modell, men kunne jo være med), så vi snudde og dro dit. Gjermund Westad hadde tatt med seg ringeanlegg og over 100 starter senere var vi godt fornøyde med en lang helg.

Alf Erik Ross

*Fra venstre: Conny Andersson, Jo Grini, Søren Svantesson
Under: Speedtrening på Spydeberg*

